

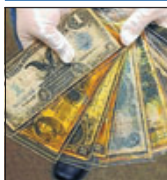
València subvencionarà l'embaràs com a resposta a la llei de l'avortament

El Govern de Camps donarà fins a 600 euros al mes a les gestants i facilitarà que famílies voluntàries acullin les mares amb problemes econòmics. ►► SOCIETAT 26

BCN perdrà vies per a cotxes

La Ronda del Mig, Pi i Margall, Balmes i el passeig de Santa Coloma veuran reduïdes les calçades per aforar l'ús dels vianants. ►► BARCELONA 32

L'últim sopar del 'Titanic'

Un hotel de Madrid evoca el naufragi amb una exposició (foto) i un sopar. ►► SOCIETAT 28

Els quarts de la Champions (anada)

Avui 20.45 h	MAN. UNITED-PORTO	CANAL 5
	VILA-REAL-ARSENAL	A-3
Demà 20.45 h	BARCELONA-BAYERN M.	CANAL 5
	LIVERPOOL-CHELSEA	CANAL DEPORTES

►► ESPORTS 48 a 51

La sort

ONCE > 6 ABRIL
54.135
BONOLOTO > 6 ABRIL
18 - 22 - 25 - 32 - 43 - 47
C: 28 R: 6
TRIO > 6 ABRIL
266
SUPER 10 > 6 ABRIL
3 - 8 - 12 - 15 - 19 - 23
24 - 27 - 28 - 31 - 32 - 36
40 - 44 - 45 - 46 - 48 - 49
50 - 57
D: 03

►► PÀGINA 36

el Periódico

www.elperiodico.cat

Ediciones Primera Plana SA. Tel: 93 265 53 53. Subscripcions: 902 45 45 14. Atenció al lector: 902 100 575. Ediciones Primera Plana es reserva tots els drets sobre els continguts d'EL PERIÓDICO, els suplementos i qualsevol producte de venda conjunta, sense que es puguin reproduir ni transmetre a altres mitjans de comunicació, totalment o parcialment, sense prèvia autorització escrita. Difusió controlada per l'OJD. Any XXXII. Número 10.838. D.L.: B 36.860 - 1978

ISSN 1578-746X

L'entrevista

Xavier Gómez-Batiste *Metge.* Va iniciar les unitats que ajuden a estar en pau al final de la vida. Exerceix, en nom de l'OMS, a l'Institut Català d'Oncologia i dirigeix el programa de dol de La Caixa.

«Amagar el patiment causa més patiment»

ÀNGELS GALLARDO

les condicions perquè cadascú aborridi el tema si vol, però no sempre passa. I s'ha de respectar. El meu objectiu és que el malalt pugui morir en pau, però no sóc el responsable de la seva pau.

—Els pacients que arriben davant seu saben que aviat moriran.

—Sí. Al principi els faig por, però aquesta por els dura una hora. La seva postura és ambivalent: ningú vol venir a aquestes unitats, però tot hom està molt content que hi hagi algú que s'ocupi de com transcorran els últims dies, setmanes o mesos de la seva vida.

—¿Què els ofereixen, vostès?

—Aquí tot està orientat a fer que la mort —que, com va dir Miquel Martí i Pol, és «un assumpte personal»—, succeeixi en coherència amb els valors de cadascú. Però, perquè es puguin ocupar dels aspectes espirituals o transcendents, abans hem de tractar la seva malaltia i reduir el dolor i l'ansietat que els provoca.

—¿Aquests valors transcendents no es tracten si la mort no s'acosta?

—La majoria no ho fa. Fins i tot quan estan molt greus, no sempre són capaços de posar sobre la taula el tema de si la seva vida ha tingut sentit o cap on van. Com va dir el poeta Francesco Petrarca, «un bel morir tutta una vita onora», una bona mort honra la vida. Et mors com has viscut. Si sempre has amagat una part del que passa a la teva vida o no has tingut unes relacions sanes i pacífiques, quan moris reflectiràs el mateix.

—Hi ha cultures que cuiden la mort.

—Sí, però la nostra no. A les unitats de cures pal·liatives intentem posar

—¿La sanitat intenta suplir, al morir, el que abans feia la religió?

—Passar bé aquesta etapa no depèn de si s'és religiós o no. L'espiritualitat no sorgeix de la religió, sinó dels valors de cadascú. La religió catòlica, de fet, és la tradició que menys en compte té la mort. Ho va deixar de fer fa un segle i, des d'aleshores, vivim en un gran deliri de prepotència, ocultant el deteriorament humà. Els musulmans han integrat la mort més que els catòlics. I els budistes la tenen totalment present durant la vida.

—¿Prepotència?

—La medicina ha cregut que ho curaria tot i que seriem olímpics, gairebé immortals, però això no és veritat. Hem amagat el patiment i això ha causat més patiment. L'únic objectiu de la sanitat ha sigut curar, però la humanitat segueix sent mortal al 100%, encara que ho intenti amagar. Jo pretenc alleujar.

—¿Creu que la mort s'amaga?

—Sí, és clar. Els nens no van als enteraments. A la nostra cultura, la mort s'amaga com si fossim éssers omnipotents, i també s'amaguen tots els mecanismes de suport i els rituals que abans ens ajudaven a superar una mort. Per exemple, el dol i la seva expressió formal, el negre.

—¿Quina funció tenia?

—Era un mecanisme de consol col·lectiu: quan algú vestia de negre

La germana

Quan Xavier Gómez-Batiste (Torelló, Osona, 1952) tenia 7 anys, va morir una germaneta seva que acabava de complir-ne 1. Els seus pares el van mantenir fora de casa mentre va durar el comiat de la nena i mai més es va tornar a parlar del tema a la família. De fet, va ser conscient d'aquella mort 35 anys després, durant un curs. Aquest detall, i el fet que el seu pare fos metge de Torelló i atengués des de parts fins a defuncions, li van donar una visió atípica de l'existència.

o portava una corbata negra, tothom li preguntava què li havia passat: ell s'explicava i l'altre li donava el condol. Portar dol pels morts era un sistema de suport social incomparable, i seria bo recuperar-lo. Ja hi ha projectes per promoure'l. O vestint de negre o portant un pin que s'identificarà amb la idea de l'absència.

—¿Els malalts que atén volen saber com estan de greus?

—No, no. Hi ha qui no vol saber res

de la seva pròpia mort. Nosaltres comuniquem, no informem. La informació és unidireccional: jo li dic a vostè si té càncer, com feia abans la medicina paternalista. Jo no li diré a ningú que té càncer fins a saber si vol tenir aquesta informació, si la pot païr i si té suport emocional.

—¿El seu objectiu és allargar-los la vida?

—No. Nosaltres rebem els malalts sis mesos abans de morir (això es calcula amb els paràmetres del pronòstic). El meu propòsit no és allargar ni escurçar aquest termini, sinó reduir el patiment i procurar que tinguin una bona experiència en una situació d'enorme vulnerabilitat.

—Reduir el dolor amb fàrmacs que adormen o sentir dolor però no perdre consciència. ¿Què trien?

—El nivell més elevat d'una bona mort és la que transcorre en pau i sense perdre la consciència. És el màxim, però la majoria demana disminuir el dolor encara que això impliqui que els disminuirà la consciència. El que no volen és patir, i això s'acostuma a identificar amb no sentir dolor. Alguns malalts, no obstant, no volen passar adormits el poc temps que els queda de vida. Fa poc, un senyor es va queixar: «Em queden cinc dies de vida i ahir vaig dormir 24 hores, un 20% del meu temps. No me'l tornin a escamotejar així», ens va dir.

—¿Què és la mort?

—¡Ah! Una part de la vida! Res més. És una cosa totalment natural. Morim perquè vivim i vivim perquè morim. La mort és una malaltia de transmissió sexual, que es diu vida. És broma. ≡

Set x set

NAJAT EL HACHMI

¿Qui se'n va a l'atur?

Ara que vénen dies de festa els convido a fer un sondeig entre amics, familiars i coneguts que hagin tingut la desgràcia de fer créixer el nombre d'aturats. Facin una estadística casolana on puguin tenir en compte els diferents tipus d'extreballadors i veure si això té o no té a veure amb el fet que hagin anat a parar a les oficines de l'Oficina de Treball de la Generalitat. Preguntin l'edat, el sexe, la situació familiar i el nivell d'estabilitat laboral anterior a l'acomodament i també, per descomptat, la nacionalitat. Si el seu entorn no és extremadament diferent del meu, de seguida veurà que entre els aturats hi tindrà una quota important de dones, joves, homes i dones més grans de 50 anys, treballadors temporals i immigrants. També pot molt bé ser que hi trobi alguna estrenada mare que s'ha incorporat a la feina després de la baixa per maternitat, i a qui l'empresa considera que li fa un favor acomodant-la. Així, de fet, es podrà cuidar del fill com no hauria somniat mai mentre treballava.

Sí, d'acord, hi ha crisi i per això es fa fora la gent, però, ¿a qui es fa fora? Es pot fer una selecció tenint en compte valors professionals i socials dels empleats o es pot fer via acomiadant qui costi més diners a l'empresa. Per això aquest és un moment tant interessant: ¿ens van explicar que havíem avançat tant en la igualtat entre ciutadans, que érem una societat oberta i progressista? Ara és el moment en què a tots els llops disfressats de xaiets se'ls comença a veure el llautó. Ara sabem exactament de quina pasta estem fets i no només els discursos que hem remugat durant anys però no que no ens hem acabat d'empassar mai.